

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Діти-індіго як феномен сучасного суспільства.....	254
ЄНА А.С. Психологічні аспекти адаптації внутрішньо переміщених осіб.....	256
КОСТЮ С.Й. Психологічні особливості та специфіка готовності молоді до створення власної сім'ї.....	258
КОЦАН О.М. Художня інтерпретація музичних творів як засіб розвитку творчих здібностей піаніста в процесі професійної підготовки.....	260
КРАВЧЕНКО Т.М. Аналіз професійної підготовки фахівців з маркетингу у Великобританії.....	262
КРІЧФАЛУШІЙ Р., ТЕЛИЧКО Н. Використання мультимедійних засобів на уроках англійської мови задля формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	264
КУРИЛО Л. Ф. Особливості формування інтелекту дітей у психолого-педагогічній теорії М. Монтесорі.....	266
КУРИЛО О.Й., БОГДАН В.П. Характеристика готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	268
КУРИЛО О.Й., КУЗІСЬКА Х.Ф. Наукові основи проблеми статевого виховання дітей дошкільного віку.....	270
КУРИЛО О.Й., КУКУРУДЗА А.Р. Професійне становлення майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: до сутності поняття.....	272
ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В. Розвиток критичного мислення на заняттях англійської мови.....	274
МАРКІВ Т. М. Ефективність застосування індивідуальної освітньої орієнтації студента.....	276
МАРЦЕНЮК М.О. Психологічні ресурси особистості в доланні стресу.....	277
МОРГУН А.В. Читання як вид мовленнєвої діяльності людини.....	279
МОРОЗ Ф. В. Визначення психологічних особливостей і основних засобів характеру навичок у займаючихся.....	281
ОРОС С., ТЕЛИЧКО Н. Навчання англомовного монологічного спілкування учнів старшої школи за допомогою відеодebатів.....	282
ОСТРОВСЬКА М.Я. Формування інформаційної культури вчителя початкової школи в контексті концепції НУШ.....	284
ПАВКО А. І. Принципи педагогічної системи Марії Монтесорі в контексті ретроспективного та сучасного освітньо-виховного процесу.....	286
ПОПОВИЧ А. М., ЛАЛАК Н. В. Соціально-педагогічний супровід дітей з вадами слуху в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	288
СЛАВА Я.В., ФЕНЧАК Л.М. Удосконалення формування соціальної компетентності у здобувачів початкової освіти як необхідність в умовах сьогодення.....	291
СТАРОСТА В.І. Країна майбутнього працевлаштування: погляди студентів та аспірантів.....	293
ТИЩЕНКО О.Л. Формування професійної компетентності фахівців туристичної галузі.....	295
ТЯГУР Л.М. Особливості здатності до саморозвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти.....	297
ФЕЛЬЦАН І.М., РУШАНСЬКІ Ю.І. Сутність та характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності у процесі розвитку навичок іншомовного спілкування.....	299
ФЕЛЬЦАН І.М., СИДУН Ю.В. Психологічні та вікові передумови навчання усного спонтанного мовлення.....	300
ШКРІБА А.В. Характеристика феномену методичної культури майбутніх учителів початкових класів.....	302

Література

1. Краснощок // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. пр. ; ред. кол.: А. В. Сущенко та ін. – Запоріжжя : КПУ, 2018. – Вип. 60, т. 1. – С. 101-107., 2018
2. Сысоев П.В. Обучение по индивидуальной образовательной траектории. Теория и методика профессионального образования, 2013. № 2(16). С. 13-24.
3. Малишевська І. А. Теоретико-методичні основи підготовки фахівців психологопедагогічного профілю до роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія / І. А. Малишевська. – Умань : «ВПЦ» Візаві, 2018. – 386 с
4. Сафин В. Ф. Психология самоопределения личности: Учебное пособие. Свердловск: Свердлов. пед. инат, 1986. 142 с.

УДК 159.923:378.011.3.013.77

МАРЦЕНЮК М.О.
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ОСОБИСТОСТІ В ДОЛАННІ СТРЕСУ

Е. Фромм виділив три психологічні ресурси, що допомагають людині в подоланні важких життєвих ситуацій: надію, раціональну віру та душевну силу.

Надія - психологічна категорія, що сприяє життю і зростанню. Це активне очікування і готовність зустрітися з тим, що може з'явитися.

Раціональна віра - переконаність в тому, що існує велика кількість реальних можливостей і потрібно вчасно виявити ці можливості.

Віра - раціональна інтерпретація теперішнього часу.

Душевна сила - мужність. Душевна сила - здатність чинити опір, піддати небезпеці надію і віру, зруйнувати їх, перетворюючи на "голий оптимізм" або в ірраціональну віру [2].

Важливим ресурсом в збереженні психологічної стійкості особистості в стресових ситуаціях виступає соціальна підтримка. Багато авторів відзначають, що позитивне соціальне оточення (сім'я, друзі, колеги) також може бути одним з найважливіших чинників збереження стресостійкості особистості. У зв'язку з цим соціальне оточення може розглядатися як соціально-психологічний ресурс подолання стресу. Ще одним ресурсом стресостійкості є психологічна компетентність індивіда, рівень його психологічної освіченості і культури. Разом із соціальним досвідом вона визначає конкретні форми адаптивних процесів в стресогенних ситуаціях [3].

До найбільш вивчених на даний час особистісних ресурсів подолання стресу належать наступні:

- активна мотивація подолання, відношення до стресів як можливості набуття власного досвіду і можливостей особистісного зростання;
- сила Я-концепції, самоповага, самооцінка, власна значимість, "самодостатність";
- активна життєва установка: чим активніше відношення до життя, тим більша психологічна стійкість в стресових ситуаціях. Позитивність і раціональність мислення;

- емоційно-вольові якості. Фізичні ресурси (стан здоров'я і відношення до нього як до цінності).

До інформаційних та інструментальних ресурсів належать:

- здатність контролювати ситуації (ступінь їх впливу на людину оцінюється адекватно);

- використання методів або способів досягнення бажаних цілей (майстерність, здібності, успішність);

- здатність до адаптації, інтерактивні техніки змінювання себе і навколишньої ситуації, інформаційна і діяльнісна активність з перетворення ситуації взаємодії особистості і стрес-ситуації;

- здатність до когнітивного структурування і осмислення ситуації.

До матеріальних ресурсів відносяться:

- високий рівень матеріального доходу і матеріальних умов (що дають змогу відновлювати первинні фізіологічні потреби);

- безпека життя;

- стабільність оплати праці;

- хороші «гігієнічні» чинники праці і життєдіяльності.

Стресостійкість особистості, на думку В.А. Абабкова, М. Перре, залежить від багатьох факторів, головними з яких є:

- якості стресорів;

- особистісних властивостей;

- компетентності в подоланні навантажень;

- соціальних факторів [5].

Стресори викликають порушення адаптації лише в поєднанні з різноманітними зовнішніми і внутрішніми факторами. Дуже важливим фактором зі сторони індивіда є процес оцінювання стресора. Оцінка, що включає контрольованість, каузальні атрибуції і т.п. визначає вид і інтенсивність стресових реакцій.

Цей процес регулюється особистісними факторами, тенденціями подолання та його стилем, соціальною підтримкою. Особистісні якості і соціальні фактори можуть посилювати або послаблювати стресові реакції, впливаючи на її тип, інтенсивність та тривалість.

Адаптивність поведінки в стресовій ситуації залежить від ступеню контрольованості стресора.

Поряд з особистісними ознаками важливу роль відіграють характеристики соціального оточення, які є модераторами стресу. Саме соціальна підтримка (задоволення потреби в близькості, захисті, інформації, розрядці, підтримці, заспокоєнні) впливає на характер поведінки людини після дії стресогенних факторів [1; 4; 6].

Література

1. Абабков В.А. Адаптация к стрессу. Основные теории, диагностики, терапии. С.Пб.: Речь, 2004. 166 с.

2. Бикова С.В., Кадиевская И.А. Психологические ресурсы, обеспечивающие устойчивость к стрессу/Культура народов Причерноморья – 2014. –№276. – С.156-159.

3. Корольчук М.С. Психофізіологічні засади дослідження стресостійкості особистості / М.С. Корольчук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchdpu/psy/2011_94/Korol1.pdf

4. Крайнюк В. М. Психологія стресостійкості особистості : [монографія]. – К.: Ніка-Центр, 2007. 432 с.

5. Психология здоровья: Учебник для вузов / Под ред. Г.С. Никифорова. – СПб.: Питер, 2006. – 607 с.

6. Щербатых Ю.В. Психология стресса и методы коррекции. – СПб.: Питер, 2006. – 256 с.

УДК 028:37.015.31:81'233

МОРГУН А.В.

Мукачівський державний університет

ЧИТАННЯ ЯК ВИД МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Найважливішим комунікативним каналом людини, як відомо, є мова. При цьому основна маса людей любить спілкуватися і найчастіше використовує усне мовлення. Однак не слід забувати, що існує ще один вид комунікації, не менш важливий – письмова мова, яка відображена на певному носіїв інформації, яким до недавніх часів був папір – книги, журнали, газети. Сьогодні з'явилися і електронні носії інформації.

Говорячи про комунікацію як процес, слід визначитися з поняттям мовної діяльності. При цьому необхідно враховувати, що кожне мовне висловлювання, кожен акт генерації або сприйняття мови є багатограним. З одного боку, існує ряд факторів, які впливають на те, який зміст буде виражено у вислові (якщо говорити про сенс, то ми маємо на увазі не тільки семантику, а й певні особливості висловлювання). Ці фактори, насамперед, є психологічними. З іншого боку, існує багато факторів, які визначають, який зміст буде реалізовано у мові (окрім психологічних факторів існують ще й власне мовні, стилістичні, соціологічні і т.ін.). Характер усіх цих факторів і способів можна описати за допомогою різних теорій або моделей. І тому цілком закономірно, що під мовною діяльністю розуміють діяльність (поведінку) людини, так чи інакше опосередковану ознаками мови.

О. Леонт'єв, порівнюючи мовленнєву діяльність людини з будь-якою іншою діяльністю, визначає такі її риси: 1) потреба, мотив, мета, задум, знання; 2) усебічний аналіз ситуації, у якій має відбутися й відбувається діяльність; 3) прийняття рішення виконувати чи не виконувати діяльність та вибір оптимальних для певної ситуації засобів реалізації діяльності; 4) планування діяльності та передбачення можливого результату; 5) виконання певних дій та операцій; 6) контроль над реалізацією діяльності та її корекція; 7) порівняння результату діяльності з поставленою метою [2].

Таким чином, мовленнєва діяльність являє собою комунікативну сферу життєдіяльності людини. Знання її специфіки, законів, етапів перебігу забезпечують формування та вдосконалення вмінь спілкуватися відповідно до ситуації, поставлених цілей та завдань, що виникають у процесі комунікативних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>